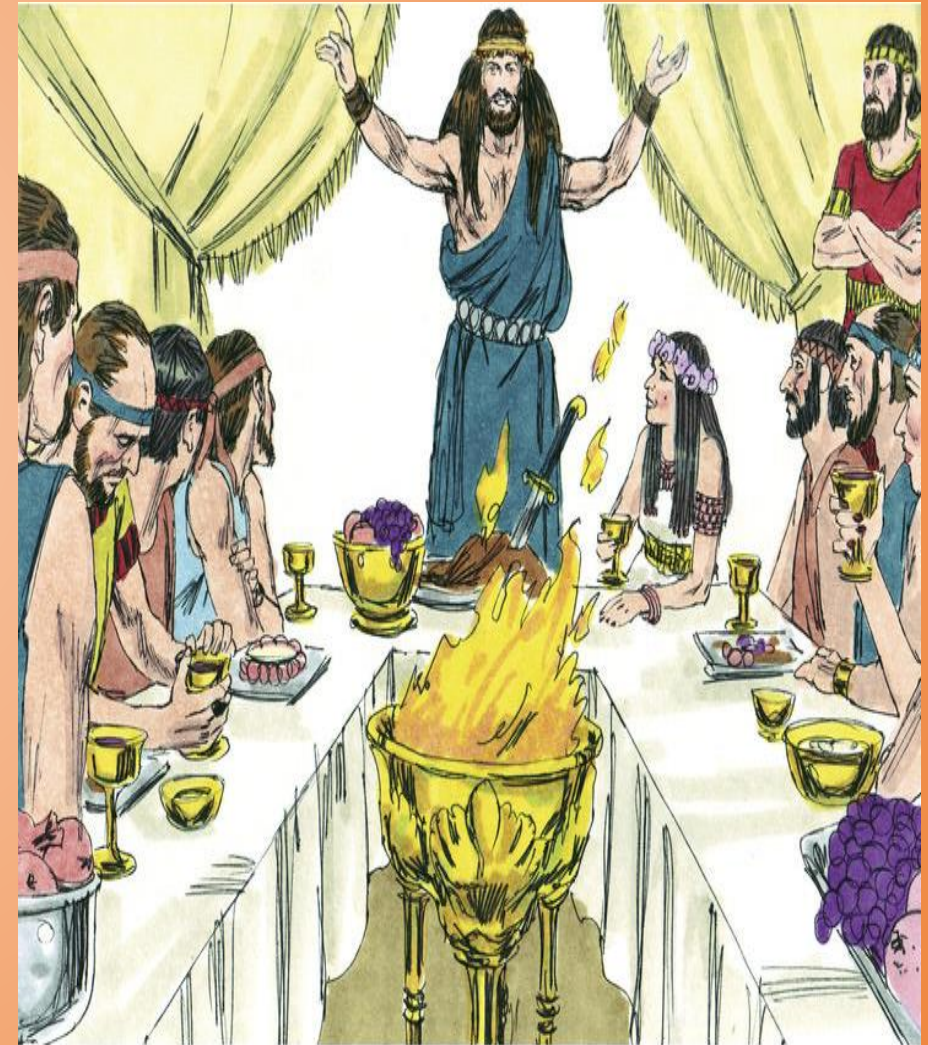
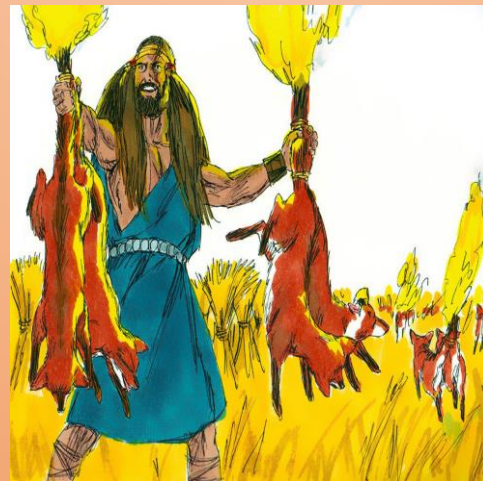

שמעון והאשה הפלשתית מתמנה (פרקים: יד-טו)

תקציר סיפור שמשון והאישה בתמנה / חלק א (פרק יד)

האישה הראשונה בה התאהב שמשון הייתה אישה פלשתית מהעיר תמנה.

הוא ביקש מהוריו את ברכתם, לאחר התנגדותם הם הלכו איתו לתמנה.

בדרכו פגש שמשון בכפיר אריות, "וַיִּשְׁפְּעֵהוּ כְּשֶׁעַ הַגִּדִּי", כלומר הרגו ע"י חיתוכו וקריעתו.

בהמשך, התנחלה כוורת דבורים בגווית האריה, ושמשון רדה ממנה את הדבש.

סיפור זה היווה נושא לחידה שחד שמשון ל-30 בחורים (רעיו) במשתה חתונתו:

"מֶה־אֵכֹל יֵצֵא מֵאֶכָל וַיַּעַז יֵצֵא מִתּוֹק"

רעי שמשון, שלא הצליחו לפתור את החידה, איימו על אשת שמשון שישרפו את בית הוריה

אם לא תגלה להם את הפתרון.

האישה הציקה לשמשון עד שנענה לה. האישה גילתה את פתרון החידה לבני עמה.

כדי לשלם את חובו – 30 חליפות בגדים, ירד שמשון לעיר אשקלון הכה 30 פלשתים, לקח את

חליפותיהם ומסר אותן לפותרי החידה. אחרי מעשה זה, נטש שמשון את אשתו וחזר לבית אביו.

רצון שמשון להתחתן עם אשה – פלשתית מתמנה

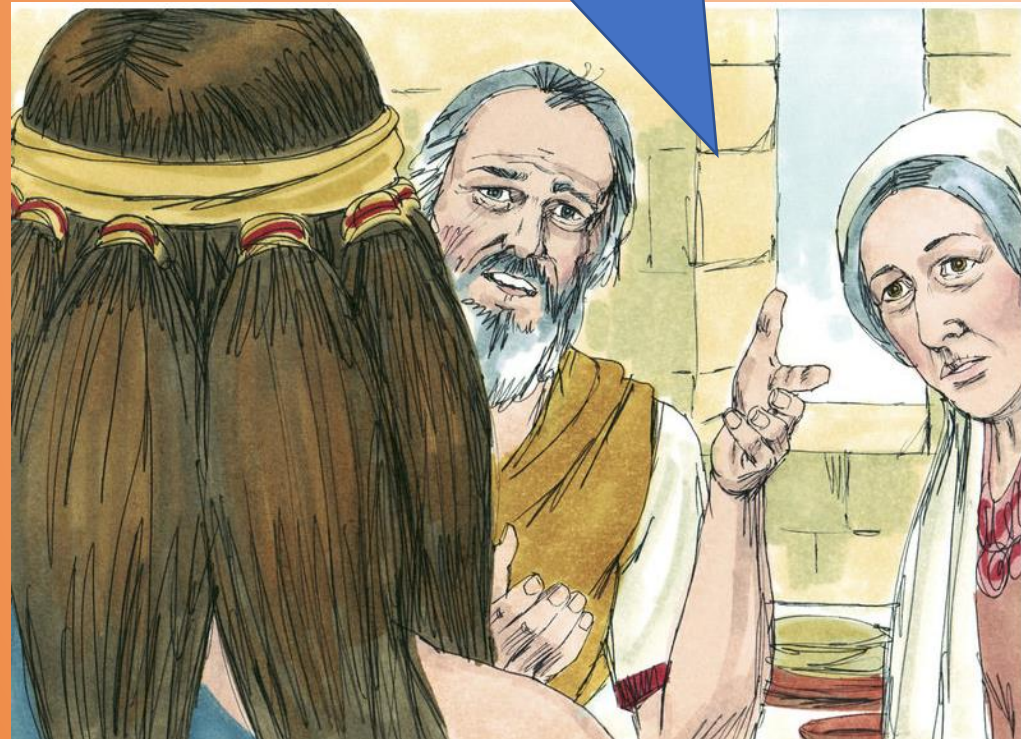

פס' א. וַיֵּרֶד שִׁמְשׁוֹן תַּמְנָתָה,
וַיֵּרָא אִשָּׁה בְּתַמְנָתָה מִבְּנוֹת פְּלִשְׁתִּים.

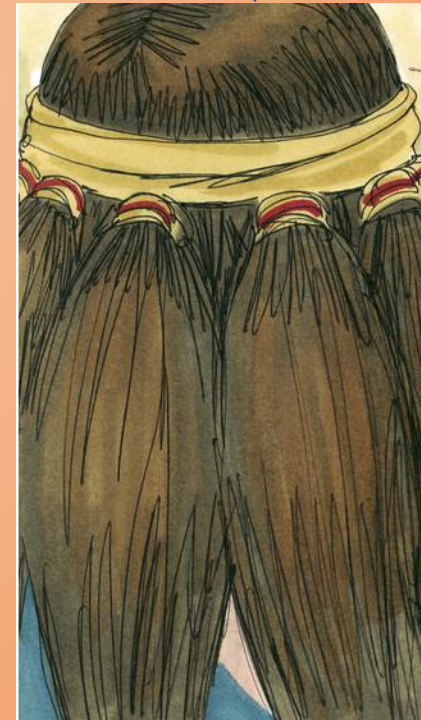
פס' ב. וַיַּעַל, וַיֵּגֵד לְאָבִיו וּלְאִמּוֹ,
וַיֹּאמֶר:

מחאת ההורים לנישואין

האין בבנות-אחיד
ובכל עמי (=עם-ישראל) אשה,
כי אתה חולך לקחת אשה
מפלשתים-הערלים ?!

אשה ראיתי בתמנתה
מבנות פלשתים,
ועתה, קחו-אותה לי לאשה.

התעקשות שמשון והסיבה לכך

אביו ואמו

וְאָבִיו וְאִמּוֹ לֹא יָדְעוּ כִּי מָה' הִיא,

כִּי תַאֲנָה (עילה, סיבה, הזדמנות) הִוא

מִבְּקֵשׁ מִפְּלִשְׁתִּים (=ה' דאג שמשון

ירצה דווקא אישה פלשתית כדי שהקשר של שמשון עם הפלשתים יסתבך, ותהיה לשמשון סיבה (תואנה – סיבה, הזדמנות, להתגרות בפלישתים ולהרע להם כפי שנראה בהמשך)

וּבַעֲתָהּ הָיָא פְּלִשְׁתִּים מַשְׁלִים בְּיִשְׂרָאֵל.

שמשון

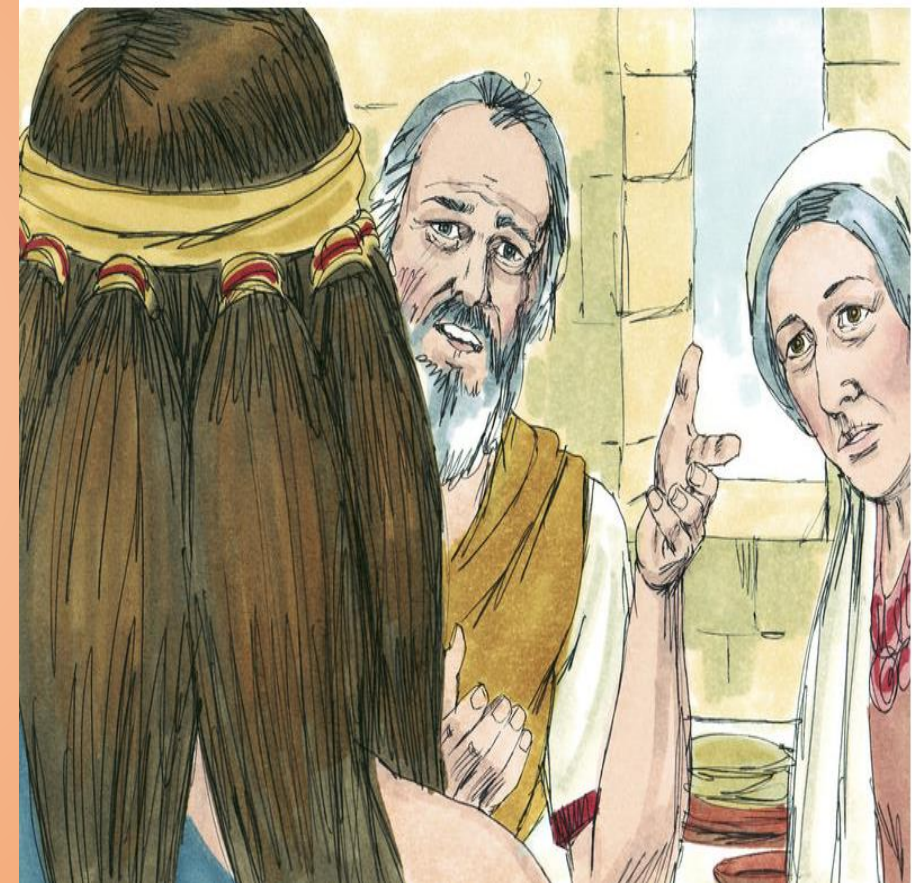
וַיֹּאמֶר שְׁמֹשׁוֹן

אֶל אָבִיו:

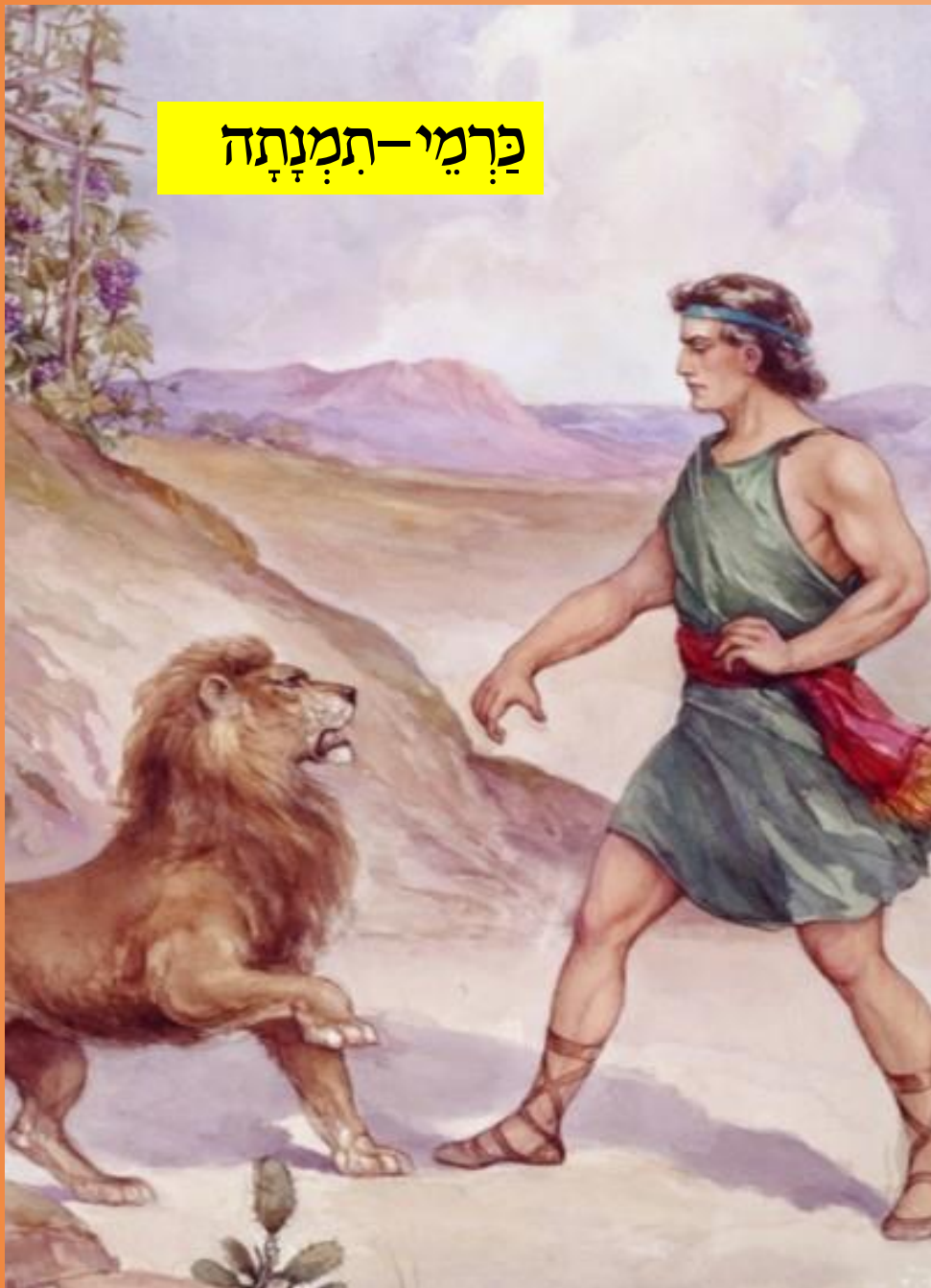
אֹתָהּ קַח לִי,

כִּי הִיא יִשְׂרָה בְּעֵינַי.

(=כי היא מצאה חן בעיניי, טובה)

כַּרְמִי – תַּמְנָתָה

שִׁמְשׁוֹן אָבִיו וְאִמּוֹ בְּדֶרֶךְ לַתְּמָנָה, שִׁמְשׁוֹן מִשְׁסַע כְּפִיר אַרְיוֹת

וַיֵּרֶד שִׁמְשׁוֹן וְאָבִיו וְאִמּוֹ תַּמְנָתָה,

וַיָּבֹאוּ עַד כַּרְמִי – תַּמְנָתָה, וַהֲנִיחַ כְּפִיר – אַרְיוֹת (=אריה צעיר ובמלוא כוחו) שֹׁאֵג לְקִרְאָתוֹ:

וַתֵּצֵחַ עָלָיו רוּחַ – ה' (=רוח ה' חדרה אל קרבו, שרתה עליו),

וַיִּשְׁפָּעֵהוּ כְּשִׁסַּע הַגִּידִי (=קרע אותו בקלות כאילו קרע גוף של גדי רך וצעיר)

וּמֵאוֹמָה אֵין בִּידּוֹ (=אין בידו חפץ שיכול לסייע במאבק מול אריה !)

וְלֹא הִגִּיד לְאָבִיו וְלֵאמֹו אֵת אֲשֶׁר עָשָׂה (=הוריו של שמשון לא ראו שהוא שיסע את האריה

כי הוא כנראה היה מרחק מסוים מהוריו ומכיוון ששטח כרמים אינו שטח חשוף הם לא יכלו לראותו.

החשוב בעיון עובדה זו הוא בכך שאת פתרון החידה שיספר לפלשתים בקשר לעניין האריה, אפילו החורים לא ידעו

את אודותיה, ולכן רק אשתו היא היחידה שיכולה הייתה לספר למרעים שהיו במשתה)

וַיֵּרֶד וַיְדַבֵּר לְאִשָּׁה, וַתִּישֶׁר בְּעֵינֵי שִׁמְשׁוֹן (=עד עכשיו רצה אותה רק כי ראה אותה, אולם כעת

לאחר שדיבר עמה השתכנע יותר שרוצה אותה).

וַיָּשֶׁב מִיָּמִים לְקַחְתָּהּ (את אשתו)

וַיִּסַּר לְרֵאוֹת אֶת מַפְלַת-הָאַרְיֵה (גווית האריה שהופל ע"י שמשון)

וְהִנֵּה עֵדֶת-דְּבוּרִים בְּגוֹיֹת-הָאַרְיֵה וּדְבֶשׁ,

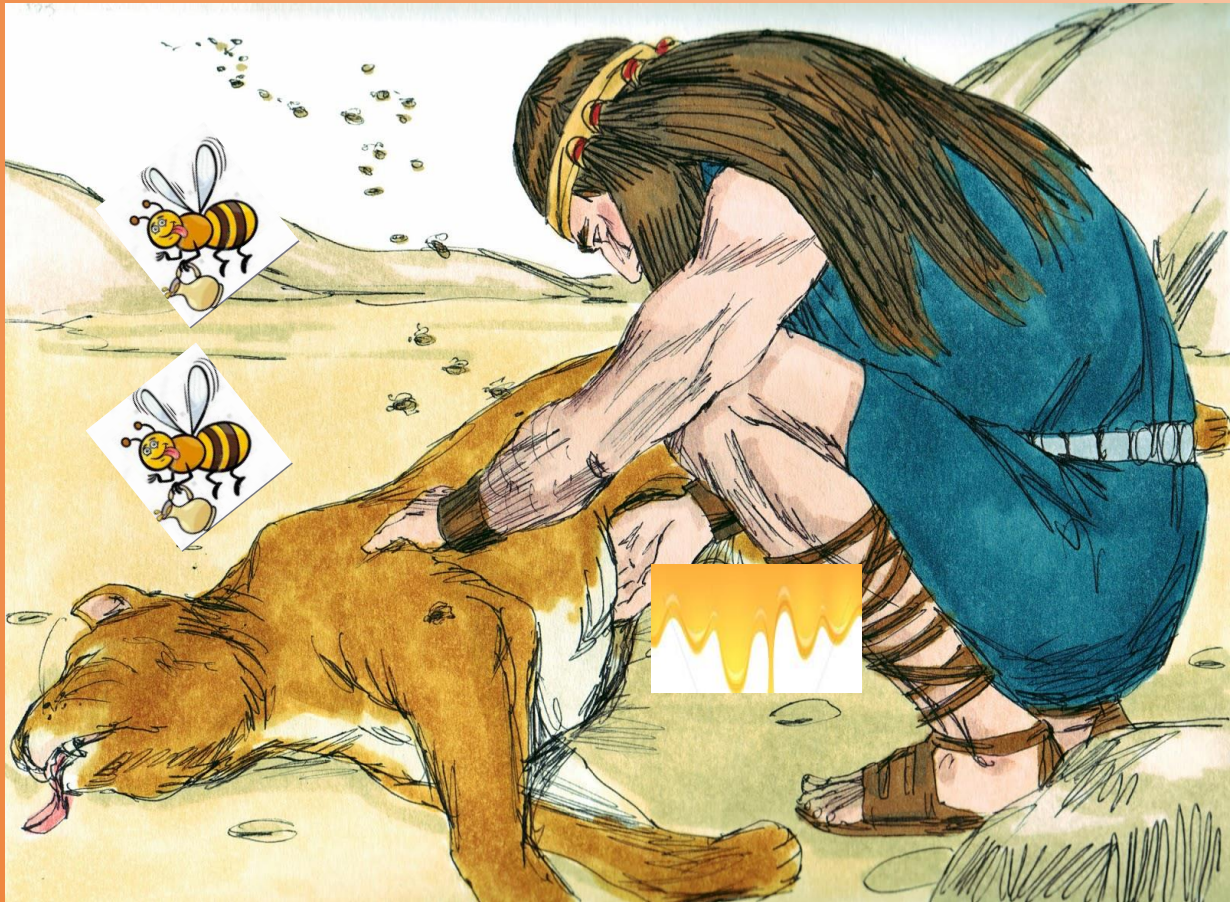
וַיִּרְדְּהוּ אֶל כַּפָּיו (=הפריד והוציא את הדבש בידיו ולא בכלי, ולא

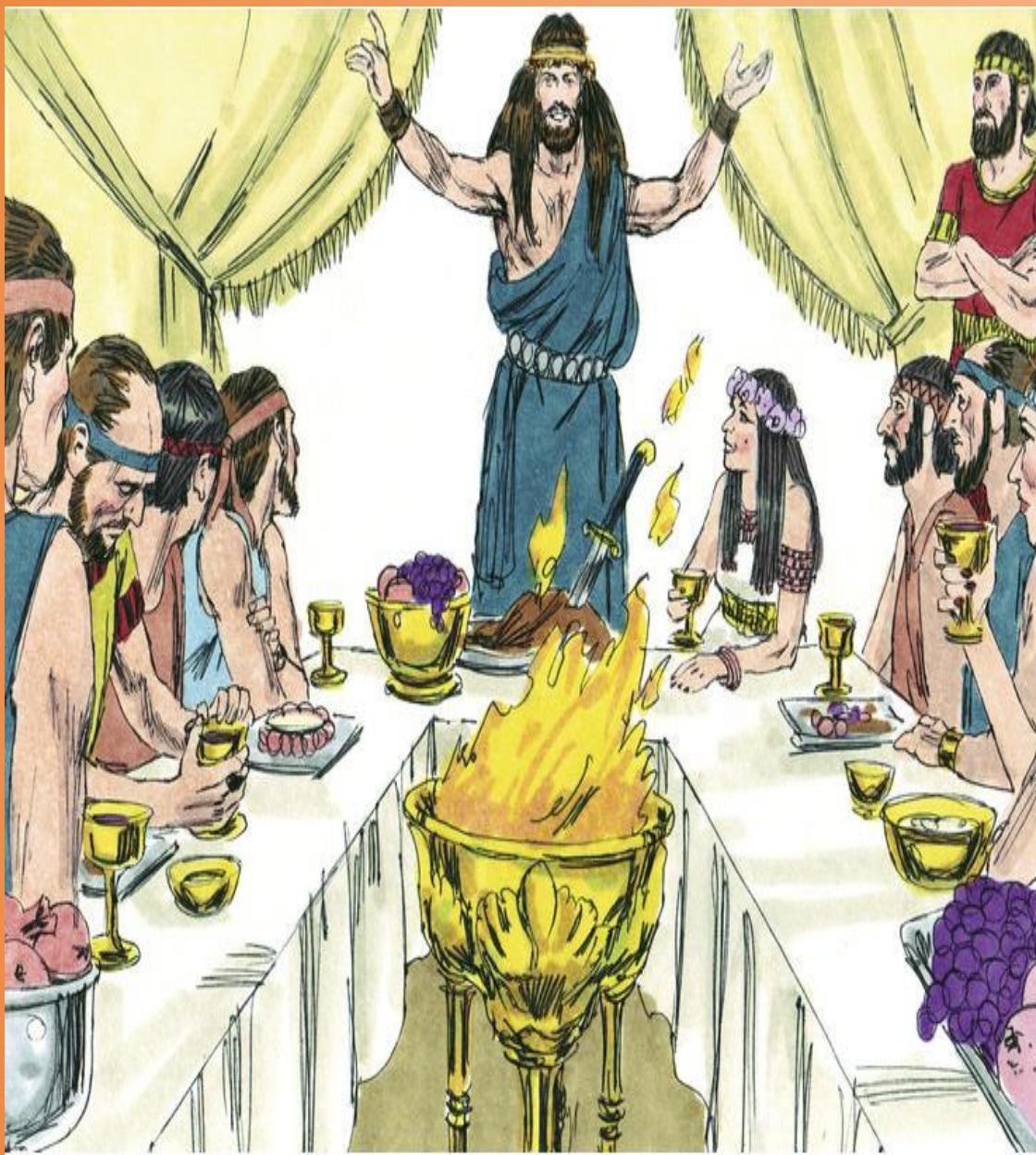
פחד מהדבורים, דבר המעיד על גבורתו), וַיִּלְךָ הַלּוֹךְ וַאֲכַל.

וַיִּלְךָ אֶל אָבִיו וְאֶל אִמּוֹ וַיִּתֵּן לָהֶם וַיֹּאכְלוּ,

וְלֹא הָגִיד לָהֶם כִּי מְגוֹיֹת-הָאַרְיֵה רָדָה הַדְּבֶשׁ

(ציון עובדה שהוריו לא ידעו קשורה לעניין החידה בהמשך הפרק)

וַיַּעַשׂ שָׁם שִׁמְשׁוֹן מִשְׁתָּה, כִּי בֶן יַעֲשׂוּ הַבַּחֲוָרִים

וַיְהִי כִּרְאוֹתָם אוֹתוֹ וַיִּקְחוּ 30 מֵרַעִים וַיְהִיוּ אֵתוֹ

(=פִּלְשְׁתִּים נָתְנוּ לוֹ 30 מֵרַעִים) שְׁחָרִי שִׁמְשׁוֹן הָיָה זֶר בַּתְּמִנָּה לֵּלָא חֲבָרִים מִיִּשְׂרָאֵל

שמשון

וַיֹּאמֶר לָהֶם שִׁמְשׁוֹן:

אֲחוּדָה-נָא לָכֶם חִידָה:

אִם הִגִּד תִּגִּידוּ אוֹתָהּ לִי שְׁבַעַת יָמֵי הַמִּשְׁתָּה, וּמַצֵּאתֶם:

וְנָתַתִּי לָכֶם: 30 סְדִינִים (=יָרִיעַת בֶּד לַהֲתַעֲטֹף אוֹ לַמַּעֲעִים)

ו-30 חֲלִפֹת-בְּגָדִים (חֲלִיפָה הִיא סֵט שֶׁלם שֶׁל תְּלַבּוּשֶׁת) !

וְאִם לֹא תוּכְלוּ לְהִגִּיד לִי:

וְנָתַתֶּם אֹתָם לִי: 30 סְדִינִים ו-30 חֲלִיפֹת-בְּגָדִים !

וַיֹּאמֶר לָהֶם:

מִהָאֵכֶל (=מֵאֲרִיָּה שֶׁהוּא אוֹכֵל, טוֹרֵף): יֵצֵא מֵאֵכֶל (=דְּבַשׁ)

וּמֵעֵז (=מִמְקָרָה קֶשֶׁה שֶׁל פְּגִישָׁה עִם אֲרִיָּה): יֵצֵא מִתּוֹק (=דְּבַשׁ)

פלישתים

וַיֹּאמְרוּ לוֹ:

חִידָה חִידָתְךָ

וְנִשְׁמָעָנָה !

וְלֹא יָכְלוּ לְהִגִּיד

הַחִידָה

שְׁלֹשֶׁת-יָמִים

וַיְהִי בַיּוֹם-הַשְּׁבִיעִי (=כנראה הכוונה ליום הרביעי)

וַיֹּאמְרוּ לְאִשָּׁת-שֹׁמְשׁוֹן:

פְּתִי אֶת אִישׁךָ וַיֵּגֵד לָנוּ אֶת הַחִידָה !

פֶּן-נִשְׂרֹף אוֹתְךָ וְאֶת בֵּית-אָבִיךָ בָּאֵשׁ !

הַלִּירְשָׁנוּ קִרְאָתְם לָנוּ הֲלֹא (=בוודאי אנו הובאנו למשתה

כדי שאתם (את ושמשון ובית-אביו) תרוששו אותנו ע"י תשלום הסדינים)

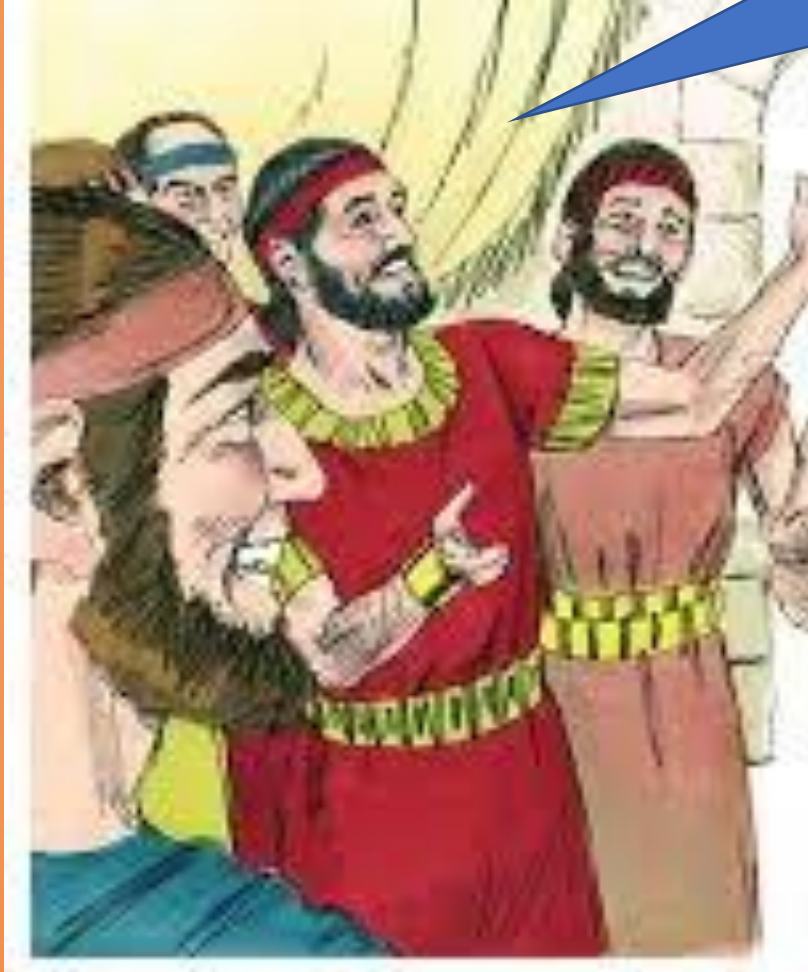
וַיֹּאמְרוּ לוֹ אֲנָשִׁי-הָעִיר בַּיּוֹם-הַשְּׁבִיעִי:

בְּטָרֶם יָבֹא הַחֶרֶסָּה: (=לפני שתבוא השמש, לפני

השקיעה, חרס= שמש. הפלשתים חיכו עד הרגע האחרון של היום

השביעי, כדי להתל בשמשון שיחשוב שאין להם את הפתרון...)

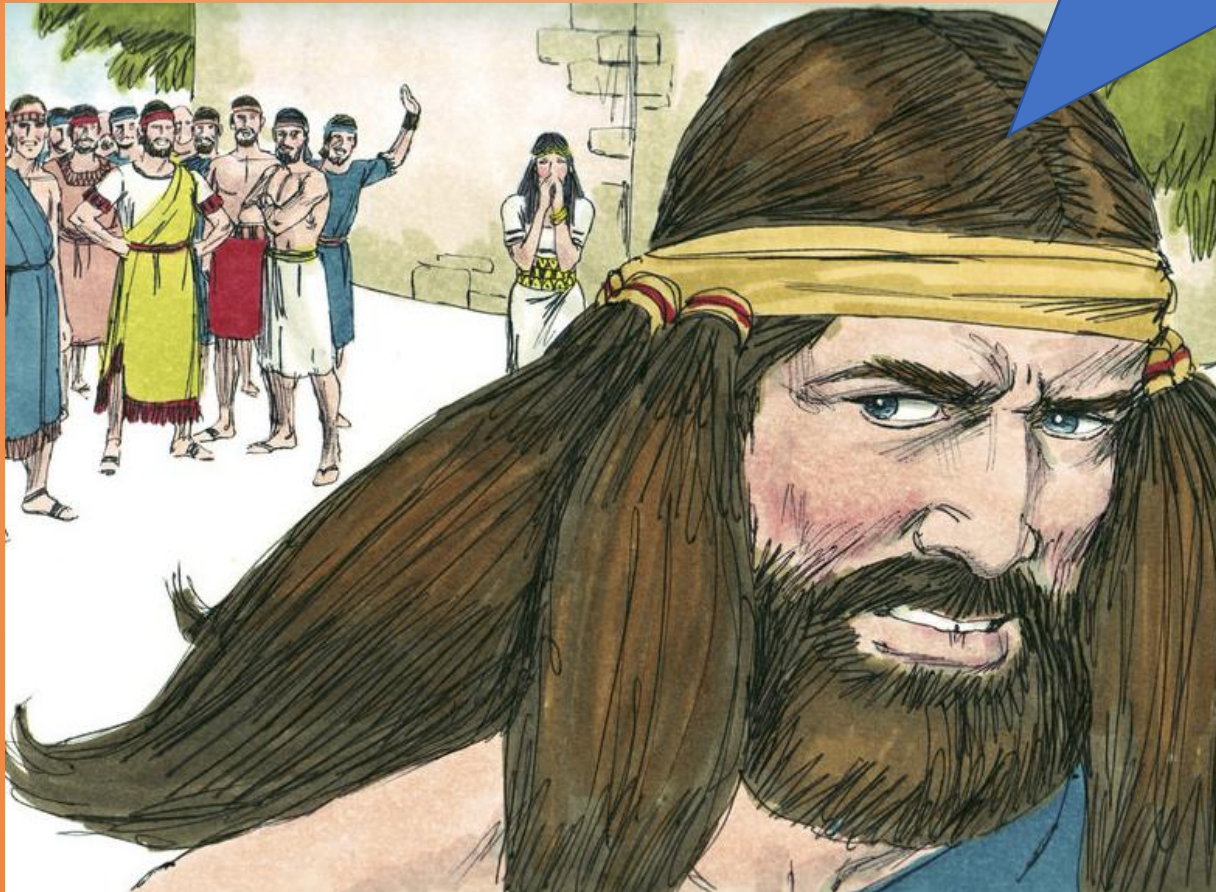
מָה מְתוֹק מִדָּבָשׁ ?! וּמָה עֹז מֵאָרִי ?!

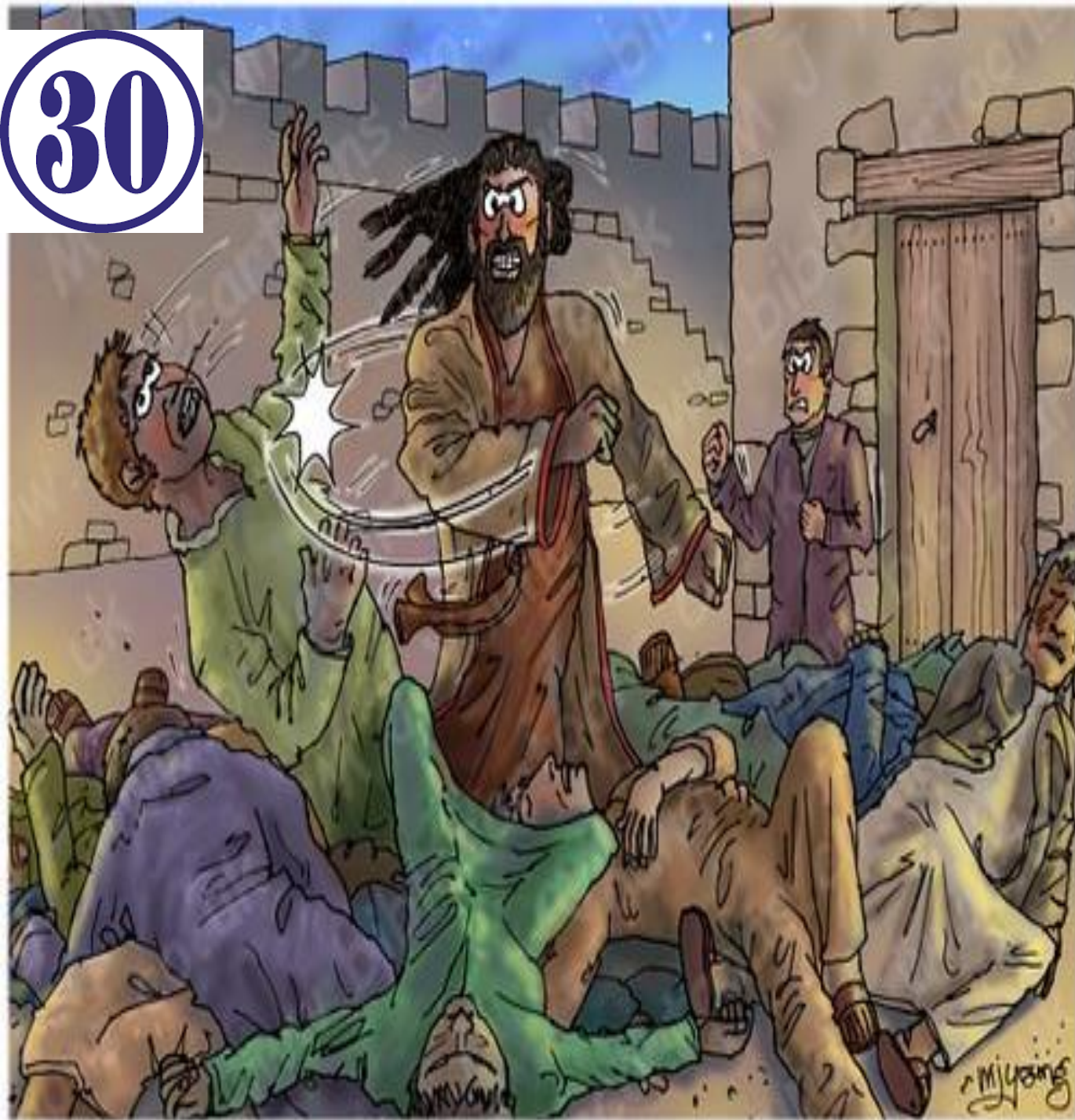

לֹא חֲרַשְׁתֶּם בְּעִגְלָתִי – לֹא מְצַאתֶם חֵידָתִי

(אם לא הייתם חורשים בעגלת הבקר שלי = באשתי האהובה,

אם לא הייתם מאלצים את אשתי לתת את התשובה – לא הייתם פותרים את חידתי !

30

וְתַעֲלַח עָלָיו רוּחַ ה',

וַיֵּרֶד אֲשָׁקְלוֹן, וַיַּךְ מֵהֶם 30 אִישׁ !

וַיִּקַּח אֶת חֲלִיצוֹתָם (=בגד לוחמים כולל ציוד ונשק)

וַיִּתֵּן הַחֲלִיפוֹת לַמַּגִּידִי-הַחִידָה.

וַיַּחַר אַפּוֹ (למרות נקמתו בפלשתים כעסו על אשתו ומרעיו לא שכד)

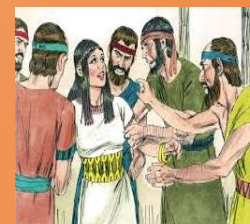
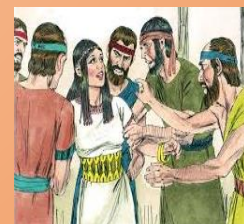
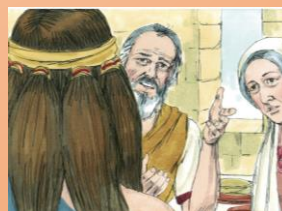
וַיַּעַל בֵּית-אֲבִיהוּ (=חזר לבית אביו).

צרעה, אשתאול

תמנה

אֲשָׁקְלוֹן

תמנה

סוף דבר:

וְתִהְיֶינָה אִשָּׁת-שִׁמְשׁוֹן לְמַרְעֵהוּ, אֲשֶׁר רָעָה לוֹ

(אשת-שמשון נלקחה משמשון וניתנה לרע אשר נבחר ע"י שמשון לשושבין.

האשה נלקחה משמשון אולי גם בשל הסיבה כי חזרת שמשון לבית הוריו התפרשה ככעס על האישה שגילתה את פתרון החידה).

תקציר סיפור שמשון והאישה בתמנה / חלק ב (פרק טו)

לאחר זמן רצה שמשון לחזור לאשתו, אך גילה כי אביה נתנה לאחד מרעיו.
כדי לנקום, לכד שמשון 300 שועלים קשר לפידים לזנבותיהם, שילחם בשדות פלשתים והבעיר את כל יבולם. הפלשתים שביררו מי עשה זאת וגילו, שרפו את האישה ואביה, וכתגובה הכה אותם שמשון "שֹׁק עַל-יָרֵךְ". הפלשתים ביקשו לנקום ויצאו בכוח גדול כדי לתפוס את שמשון.
כדי להימנע ממלחמה, הלכו 3,000 מאנשי שבט יהודה להסגיר את שמשון אל הפלשתים.
לאחר שהבטיחו לו שלא יפגעו בו אלא רק יעבירוהו לפלשתים, הניח להם שמשון לכבול אותו.
לאחר שנמסר לידי הפלשתים, נמסו הכבלים מעל ידיו, והוא מצא לחי חמור והכה באמצעותה 1,000 פלשתים. בעקבות הצלחתו הכבירה פצח שמשון בשיר:
וַיֹּאמֶר שִׁמְשׁוֹן בְּלָחִי הַחֲמֹר, חֲמֹר חֲמָרָתִים, בְּלָחִי הַחֲמֹר, הַכִּיתִי אֶלֶף אִישׁ אֹלָם לִפְתָּע הוּא נִצַּמָּא מְאֹד, וְהִתְפַּלֵּל לֵאלֹהִים שִׁיעֲזֹר לוֹ. אֱלֹהִים נִעְנָה וּבִקַּע עֲבוּרוֹ מֵעֵינָיו.

פרק טו – המשך הסיפור

"ויהי מימים" (לאחר פרק זמן קצר)

שלום, חמי היקר.
איפה אשתי?
באתי לבקר אותה
בחדרה.

אני
האחות
הקטנה

אמר אֶמְרָתִי כִּי—שָׁנָא שְׂנֵאתָהּ (=הייתי משוכנע שאתה שונא אותה)
וְאַתְּנִנָּה לְמַרְעָךְ (=ולכן נתתי אותה לאחד מרעיד).
הֲלֹא אֲחוֹתָהּ הִקְטִנָּה טוֹבָה מִמֶּנָּה, תְּהִי—נָא לָךְ תַּחֲתֶיהָ

נקמת שמשון בפלשתים (ג-ה)

וַיֹּאמֶר לָהֶם שְׁמִשׁוֹן:

נָקִיתִי הַפֶּעַם מִפְּלִשְׁתִּים (=אני נקי, נקמתי בפלשתים הפעם מועדקת) עֲשֵׂה אֲנִי עִמָּם רָעָה,

וַיִּלְךָ שְׁמִשׁוֹן וַיִּלְכֹּד 300 שׁוּעָלִים, וַיִּקַּח לִפְדִּים וַיִּפֹּן זָנֹב אֶל-זָנֹב,

וַיִּשֶׂם לִפִּיד אֶחָד בֵּין שְׁנֵי-הַזָּנָבוֹת בַּתְּוֹךְ (=בין= באמצע),

וַיִּבְעַר-אֵשׁ בַּלִּפְדִּים וַיִּשְׁלַח בְּקִמּוֹת-פְּלִשְׁתִּים (=שמשון לקח 300 שועלים, קשר בין כל שני

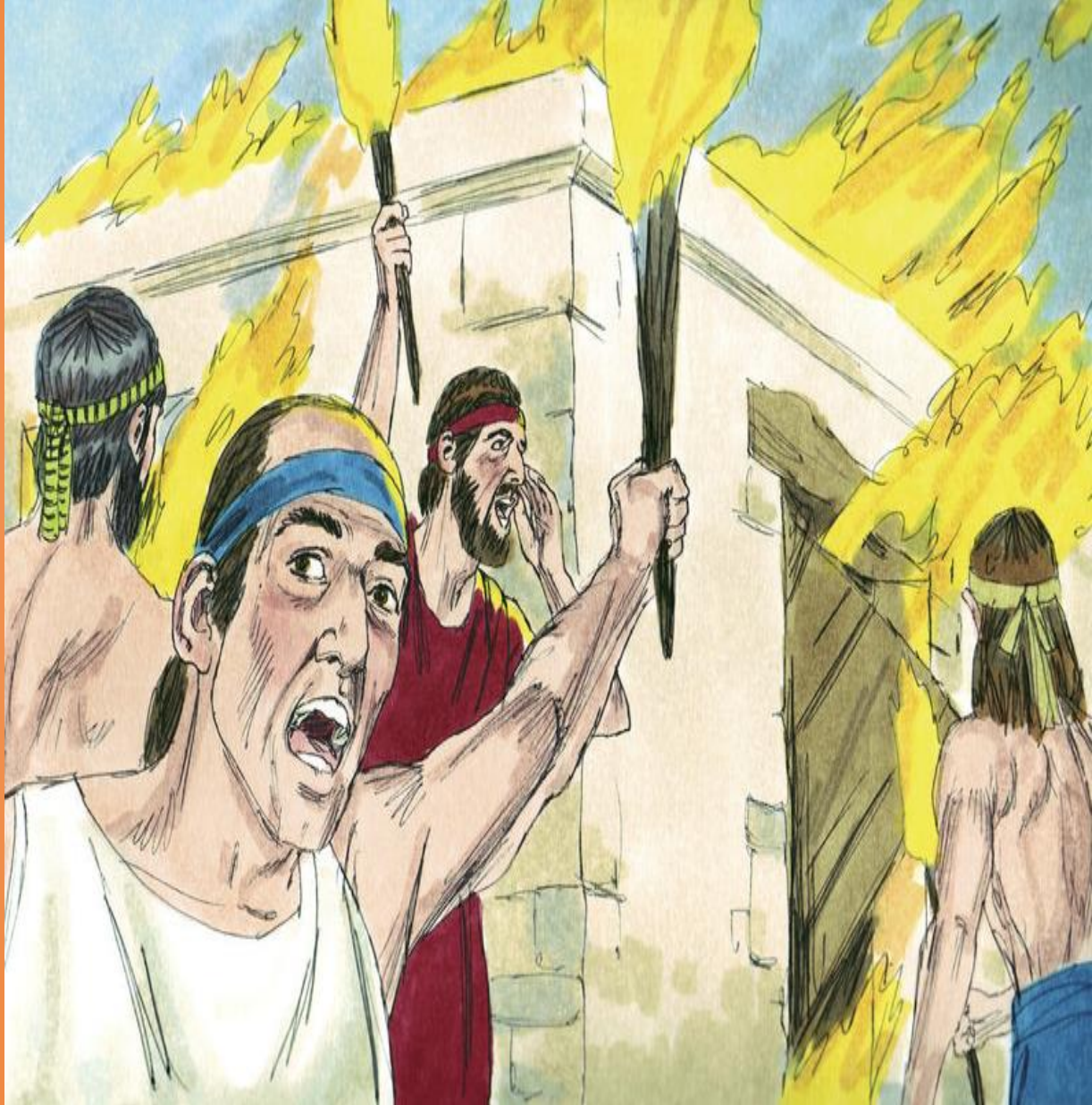
זנבות של שני שועלים לפיד, הבעיר בו אש, ושילח את השועלים בשדות פלשתים, ב"קמות" – בשדות בהם

החיטים עומדות ומוכנות לקציר. השועלים בראותם אש השתוללו בשדות, כך נשרפו שדות פלשתים המוכנים לקציר)

וַיִּבְעַר מִגְדִּישׁ (=הדליק באש ערמות חיטים שכבר נקצרו) וְעַד קָמָה (=וגם תבואות בשילות

העומדות ומוכנות לקציר) וְעַד כָּרֶם-זֵית (=וגם מטעי זיתים עלו באש).

וַיֹּאמְרוּ פְּלִשְׁתִּים: מִי עָשָׂה זֹאת ?

וַיֹּאמְרוּ: (יוֹשְׁבֵי הַכְּפָרִים שִׁשְׁדוּתֵיהֶם נִשְׂרָפוּ אִמְרוּ:)

שִׁמְשׁוֹן חָתָן-הַתַּמְנִי (חָתָן שֶׁל הָאִישׁ מ- 'תַּמְנָה')

נִימוּק: כִּי לָקַח (אֲבִיָּה שֶׁל אִשָּׁת שִׁמְשׁוֹן:) אֶת אִשְׁתּוֹ,

וַיִּתְּנָה לְמִרְעָהּ: (=וָנָתָן אוֹתָהּ לְרַע שֶׁל שִׁמְשׁוֹן).

וַיַּעֲלוּ פְּלִשְׁתִּים

וַיִּשְׂרְפוּ אוֹתָהּ

וְאֶת אֲבִיָּה בָּאֵשׁ !

אם תַּעֲשׂוּן כְּזֹאת

כִּי אִם נִקְמְתִי בָכֶם וְאַחֲרָיִךְ

(=לא תוכלו לעשות לי מעשים כאלה ולא להיענש, ולכן נקמתי את נקמתי. רק לאחר שאסיים את נקמתי הזאת אחדל לנקום)

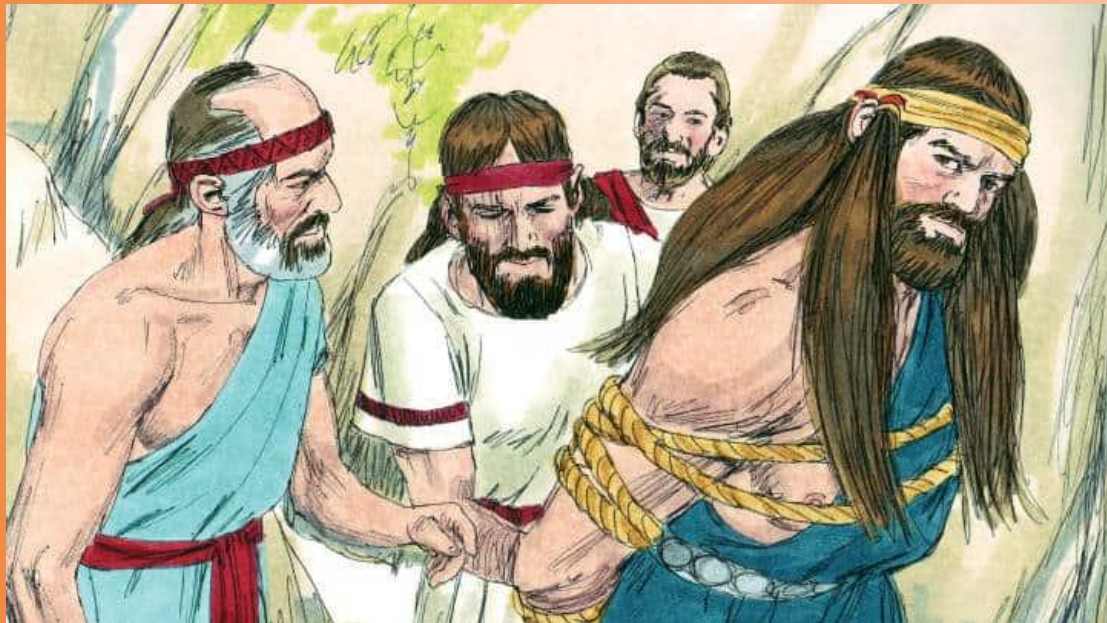
וַיִּךְ אוֹתָם שׁוֹק עַל יָרֵךְ מַכָּה-גְּדוֹלָה.

(=הכה אותם בחוזקה, עד שנפלו והיו נתונים תחת רגליו, כך שהשוק שלו היה

על הירך שלהם) וַיִּיָּרֶד וַיֵּשֶׁב בְּסַעֲיוֹ (=ירד אל נקיק הנמצא ב:)

סֶלַע-עֵיטָם (=שם של סלע בולט וידוע ליד עיטם).

אנשי יהודה תובעים משמשון להסגיר עצמו לפלשתים

שמשון

איש יהודה

וַיֵּרְדּוּ 3,000 אִישׁ מִיְּהוּדָה

אֶל סַעִיף סַלַע-עֵיטָם (יֵרְדּוּ אֶל נָקִיק שֶׁל סַלַע בּוֹלֵט וְיִדּוּעַ לִיד עֵיטָם)

וַיֹּאמְרוּ לְשֹׁמְשׁוֹן:

הֲלֹא יָדַעְתָּ כִּי מַשְׁלִים בָּנוּ פְּלִשְׁתִּים
וּמָה זֹאת עָשִׂיתָ לָנוּ ?!

וַיֹּאמֶר לָהֶם:

כַּאֲשֶׁר עָשׂוּ לִי כֵן עָשִׂיתִי לָהֶם !

וַיֹּאמֶר לָהֶם שֹׁמְשׁוֹן:

(אני מוכן בתנאי ש:)

הִשְׁבַּעוּ לִי כֵן (=שלא) תִּפְגְּעוּן בִּי אַתֶּם.

וַיֹּאמְרוּ לוֹ:

לְאַסְרָךָ יֵרְדְּנוּ, לְתַתָּךְ בֵּיד פְּלִשְׁתִּים.

וַיֹּאמְרוּ לוֹ לֵאמֹר:

לֹא (=לא נפגע בדך), (אלא:) כִּי אָסַר נְאֻסְרָךָ
וּנְתַנּוּךָ בְּיָדָם, וְהָמַת לֹא נִמִּיתָךְ.

וַיֹּאסְרֵהוּ בְּשָׁנִים עֶבְתִּים-חֲדָשִׁים (=כבלו את זרועותיו בשני חבלים חדשים)

וַיַּעֲלוּהוּ מִן הַסַּלַע (כדי להסגירו לפלשתים).

הוא בא עד לחי ופלשתים הריעו לקראתו,

ותצלח עליו רוח-ה':

ותחיינה העבתיים אשר על זרועותיו

כפשתים אשר בָּעֲרוּ בְּאֵשׁ (=החבלים על זרועותיו ניתקו

כמו צמח הפשתה אשר חוטיו הולכים ופוקעים במגע עם אש)

וימסו אֶסְוָרָיו מֵעַל יָדָיו (=אותם חבלים שכבלו את זרועותיו, נמסו).

בְּלָחִי-הַחֲמֹר חֲמֹר-חֲמֵרִים
בְּלָחִי-הַחֲמֹר הַכִּיתִי 1,000 אִישׁ.

(שני פירושים א. בלסת החמור, של חמור קטן זה, הכיתי 1,000 איש.
ב. בלחי החמור הכיתי ערימות רבות של פלשתים)

וַיִּמָּצָא לַחִי חֲמֹר טְרִיָּה

(=שמשון מצא עצם לסת טרייה של חמור מת.

בגלל טריותה העצם עדיין קשה ומוצקה),

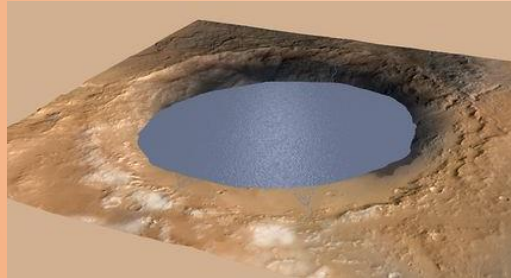
וַיִּשְׁלַח יָדוֹ וַיִּקְצָחַהּ וַיָּבֶה 1,000 אִישׁ (פלשתיים)

וַיְהִי כְּכַלְתּוֹ לְדַבֵּר וַיִּשְׁלַךְ הַלָּחִי מִיָּדוֹ,
וַיִּקְרָא לַמָּקוֹם הַהוּא רָמַת-לָחִי

צמא שמשון ותפילתו לה', מענה ה' לשמשון

אלהים עונה את שמשון (יט)
וַיִּבְקַע אֱלֹהִים אֶת הַמַּכְתָּשׁ אֲשֶׁר בְּלָחֵי
(=אלהים הוציא לו מים מסלע שהיה ב'לחי',
צורת הסלע הייתה קעורה כמכתש. מכתש=בול קעור שבתוכו נכתשים גרגירי תבואה)
וַיֵּצְאוּ מִמֶּנּוּ מִים וַיִּשְׁתְּ, וַתֵּשֶׁב רוּחוֹ, וַיָּחִי.

על-כן קרא שִׁמְהָ עֵין-הַקּוֹרָא

(=לכן שמשון קרא לאותו מקום – מעיין הקורא,

מעיין זה נוצר עקב העובדה שקראתי אל ה')

אֲשֶׁר בְּלָחֵי עַד הַיּוֹם-הַזֶּה

(=אותו מעיין נמצא באזור לחי עד מועד כתיבת סיפור פרק זה).

אִתָּה נָתַתְּ בִּיד עֲבָדֶיךָ

אֶת הַתְּשׁוּעָה-הַגְּדֹלָה הַזֹּאת, וְעַתָּה אָמוּת

בְּצִמָּא וְנִפְלְתִי בְּיַד הָעַרְלִים (=הפלשתים) !?

